№ 158

GAZETA PORANNA.

WARSZAWA

Czwartek dnia 17 Czerwca 1841 roku.

Piśmiennictwo Krajowe, najtańszy tygodnik literacki w Warszawie razem z Gazetą Poranną przy któréj wychodzi, kosztuje na miesiac zł. 2 gr. 20 bez roznoszenia. Kantor Główny przy ul. Trębackiéj Nr. 639.

Wprzyszłą niedzielę (d. 20 b. m.), pełen talentu nasz fortepianista K. N. Wysocki, *pierwszy* raz w Warszawie, da się słyszéć na publicznym koncercie, po swéj zagranicznéj podróży. Cena biletów zł. 6 gr. 20, a na galeryę zł. 4. A kiedy powszechność Warszawska, tak hojnie opłaca przybyłych cudzoziemców, spodziewamy się, że tém chciwiéj pospieszy usłyszéć własny talent. Nie ma tu wprawdzie na biletach ceny Thalbergów, Ole-Bullów, Taglionich i t. p., — ale za to napis: Koncert Wysockiego.

Londyn 5 Czerwca. — Na balu danym w pałacu Buckinham w poniedziałek, znajdowało się, według dziennika *Times*, 182 członków izby niższéj, z tych 15 konserwatystów a 167 ministeryalnych. Do najznakomitszych gości należeli Sir R. Peel, Sir J. Graham, Sir H. Hardinge i Sir Strafford Camning. Na cześć sławnego męża Stanu Wilhelma Pitta, wyprawiono w tych dniach świetny obiad pod prezydencyą lorda Eldona. Wzniesiono toasty za zdrowie Królowéj, na cześć Pitta i domu Brunszwickiego, lecz prezes nie śmiał uczynić tego na cześć ministrów, z obawy nagannego naprzeciw niemu wotum. Sun utrzymuje, iż chartyści wszędzie podzielają zdanie ludu względem zniesienia prawa zbożowego.

W artykule giełdowym dziennika *Globe* czytamy z Chin: »Mamy nadzieję, że do moralnego wpływu, jaki wywarło na rząd chiński szczęśliwe powodzenie oręża naszego pod Kantonem, nie mało przyczyni się nieukontentowanie własnych krajowców; urzędowy bowiem dzien. z Singapore pisze: że Amerykanin niedawno do Kantonu przybyły, mniema iż miasto stało się pastwą płomieni, a jesliby je nawet anglicy oszczędzali, to 200.000 okolicznych chińczyków, dla braku pracy obawiając się głodnéj śmierci, byliby je równie jak anglicy w perzynę obrócili.«

W City główną uwagę zwracają kupcy na handel herbaty, ostatniemi wiadomościami z Chin mocno wzruszony. Wielkie jednak porobiono interesa, bo handlarze herbaty nie ponieśli dotąd strat, o jakich podług poprzedzających wiadomości sądzili. Właściciele nie chcą nic ustąpić od obecnych cen, spodziewają się bowiem ich podwyższenia, gdyż zapas teraźniejszy na rok jeden nie wystarczy.

Globe obliczył, że przy nastąpić mającym nowym obiorze parlamentu, reformiści zyskają z Irlandyi 4 a przy usiłowaniach liberalistów może 12 członków przeciw konserwatystom. W całém królestwie poczyniono przygotowania do nowego spisu ludności, który rozpocznie się dnia 6 czerwca.

We czwartek Królowa i Książe Albert, lord Melbourne i liczna świta, udali się z Windsor do Eton na uroczystość szkolną, w tym roku nadzwyczaj świetnie odbytą. Książe Albert przeznaczył corocznie 50 f. ster. dla młodzieńca, który się w nauce nowoczesnych języków odznaczać będzie.

Królewsko-pruski poseł baron Bülow według dziennika *Morning Post* uda się b. m. do Berlina.

Według wiadomości z Texas z d. 16 kwiet. Rzeczpospolita zajmowała się wyborem nowego prezydenta i vice-prezydenta.

Paryż 5 czerwca. — List ministra spraw wewnętrznych donoszący izbie parów o chorobie marszałka Soult, wprawił publiczność w mniemanie, iż marszałek dłużéj przy stérze ostać się nie może. Dla tego też rozmaite krążą wieści. Mówią, że marszałek do najwyższego stopnia urażony przyjęciem poprawki jenerała Ambrugeac a mianowicie głosem Księcia Orléańskiego danym na jéj korzyść, udał się natychmiast do Neuilly, i że tam miała miejsce zbyt żwawa scena; wróciwszy zaraz uczuł się mocno chorym. Król zresztą niechciał przyjąć jego dymissyi, prosząc o dzień zwłoki, aby nie ogłaszać rozwiązania gabinetu nim będzie można ułożyć drugi. Wczoraj pan Molé miał długą naradę z panem Guizot; stąd głoszono, że p. Molé będzie prezesem rady i obejmie wydział wojny, że pan Teste; prawa ręka marszałka, pójdzie w jego ślady. *Monitor paryzki* wszystkim tym pogłoskom zaprzecza.

Wczoraj w izbie parów po odczytaniu listu ministra spraw wewnętrznych, Margrabia de de la Place wniósł aby rosprawy nad prawem o zaciągu do wojska, odroczono do czasu wyzdrowienia marszałka Soult, co izba większością głosów przyjęła. Podług depeszy telegraficznéj z Tulonu d. 5 Czerwca, jenerał Bugeaud 23 z. m. miał wejść do Tekedemptu. W drodze po dwakroć rozproszył Arabów. Od chwili wyjścia armii, pokolenia z okolicy Szelifu, już przez kalifów Abdel-Kadera nieuciskane, przypędziły, trzody wołów do Mostaganu i około 300 koni. Książęta i cała armija cieszą się zdrowiem. O działaniach jenerała Baraguay d'Hilliers nie mamy dokładnych wiadomości; głoszono że odniósł niejakie korzyści. W Algierze i na równinach, panuje doskonała spokojność.

W lasku Bulońskim rozpoczęto roboty około opasujących murów, a 16 b. m. prace przy warowni Issy przysądzone będą mniéj dającemu.

Wczoraj odebrano tu telegrafem wiadomość że wniosek Sir R. Peel większością jednego głosu został przyjęty.—Dziś głoszą, że nowa telegraficzna wiadomość donosi że postanowiono rozwiązać parlament i że to już wczoraj wieczór gazeta dworska ogłosiła.

Z dnia 7 Czerwca. — Wczorajszy monitor paryski donosi że słabość marszałka Soult wzbudza jeszcze niejaką obawę, i że go odwiedził Książe Orleański i długą miał z nim naradę.—Dzienniki mają teraz nowy powód do sporów, jedne utrzymują, iż gabinet się rozwiąże, inne to mniemanie zbijają. Niektore zaś dają jenerałowi Schramm lub marszałkowi Valée tekę ministeryum wojennego. Powiadają także, że pan Molé wczoraj miał u Króla posłuchanie, a panu Guizot oddawna przypisują chęć połączenia się z panem Molé i głoszą, że z obecnego wypadku pragnąłby korzystać.—Dziś odwiedził marszałka Książę Descazès, hrabia Apony i wiele znakomitych osób— i zapewniają że marszałek po rozmowie z Księciem Orleańskim zmienił zdanie swoje i cofnął dymissyą. Powiadają że marszałek od soboty już czując się chorym, oznajmił panu Guizot usunięcie się z gabinetu, że pan Guizot udał się z tém do Neuilly i sprawił, że Książę Orleans przybył do marszałka. To więc zbija pogłoski dzienników oppozycyjnych jakoby pan Guizot miał zamiar oddalić z gabinetu marszałka i jego przyjacioł.

Temps głosi o następnych zmianach dyplomatycznych: P. Perier posyła do Petersburga w miejsce p. Barante, Hr. Flahault do Wiednia, a Hr. St. Aulaire do Londynu; Księcia Montebello do Rzymu, a Margrabiego Dalmacyi do Neapolu; Pana Bois-Lecomte do Madrytu, a pana Bussières do Hagi.

W Boulogne dnia, 2 b. m. uwięziono na angielskim parostatku osobę, przy której urzędnicy celni znaleźli pewien rodzaj machiny piekielnéj. oraz pistolet, proch i kule. Jest to niejaki Israel Levy Lillykrap; miannje się on wynalazcą machiny i pistoletu, utrzymując, że jechał do Paryża w celu przedania tego obojga rządowi francuzkiemu.

Wczoraj przybyło tu dwóch Kuryerów od p. Bourqueney do p. Guizot. Mówią, że przywieźli depesze dotyczące sprawy wschodniéj. Infant Don Franciszek de Paula przybył z małżonką swoją Infantką Ludwiką Karoliną do Chateaux Margaux przy Bordeaux. Tam ma oczekiwać na pozwolenie powrotu do Hiszpanii. Słychać, że najstarszy syn jego przeznaczony jest na małżonka dla Królowéj hiszpańskiéj.

Wiedeń 5 Czerwca. — Augsburgska gazeta donosi, że w skutek uznania przez Papieża Vice-hrabiego Caverry posłem Królowéj Donny Maryi da Gloria, Austrya, Prusy i Rossya uznały także Królowę portugalską. — Baron Maseschall, teraz poseł w Washingtonie, ma być uwierzytelniony w Lizbonie, zaś hr. Wejna zostanie nadzwyczajnym posłem w Petersburgu, a w Sztokholmie zastąpi go hr. Rehberg, dotychczasowy poseł w Bruxelli.

Madryt 1 Czerwca. — Jak wiadomo, Królowa Izabella ulega chorobie, którą uleczyć lekarze tutejsi dotąd nadaremnie usiłowali. Cierpi ona ból głowy, mocno na oczy działający. W r. z. udawała się za poradą lekarzy do wód mineralnych w Barcellonie, co jednak niepomogło; gdyby w roku bieżącym miała się tam znowu udać, rejent postanowił jéj towarzyszyć. Obecnie lekarze osądzili, że ten rodzaj leczenia corocznie ponawianym być ma, aby mógł pomyślny osiągnąć skutek; lecz gdy podróż ta czyni wiele utrudzenia, postanowiono, aby Królowa w Madrycie sztucznych kąpieli używała, a z wiekiem do zdrowia przyjść może.

Tymczasem rozmaite osoby roszczą pretensye do opieki nad Królową i jéj siostrą. Ferdynand VII w testamencie przekazał ją na Królowę Krystynę, w razie zaś jéj śmierci na rejencyą przez nią ustanowioną. Z tych liczby składających ją osób, zmarli już: Kardynał Marco y Katalan, margrabia Santa Cruz, Książę Medina Celi i obaj kastylscy radcy Puig i Caro. W imieniu pozostałych, uczynił odezwę Książę Baylen (Castaños) lecz obecni rządcy nie chcą dozwolić im opieki jako przeciwnym obcemu porządkowi rzeczy. W takim położeniu rzeczy opieka zapewne spadnie na pana Arguelles.

Infant don Franciszek de Paula przysłał rejentowi pismo winszujące, które tu jednak dwuznacznie uważają, bo infant w r. z. przeciw ówczesnéj rejencyi i tronowi hiszpańskiemu powstawał.

Mniemano, że Espartero zostawszy rejentem otoczy się świetnym dworem, odrzucił on jednak podobne rady i dowiódł, że zna dobrze charakter ludu hiszpańskiego. Żyje on jak prosty jenerał, dawniejszych 8 adjutantów zmniejszył na 6, a jeden z nich, syn jenerała Gurrea, jest jego prywatnym sekretarzem. Inni są niby kamerjunkrami rejenta. Rejent gdy niema zatrudnienia, przyjmuje każdego. Posiedzenia ministrów odbywają się wieczorem nie w pałacu królewskim lecz w mieszkaniu rejenta. Pali on ciągle cygara i nigdy prawie z domu nie wychodzi. Na biurku jego leży biografia Napoleona.

Wojska po roztrzygnieniu kwestyi rejencyjnéj otrzymały nowe przeznaczenie. — Obecnie cała siła zbrojna liczy 140,000 piechoty i 11 jazdy. — Zawczoraj marszałek Saldanha wyjechał do Lizbony.

Aleksandrya 20 maja. — Konsulowie czterech sprzymierzonych mocarstw, wrócą dopiero, gdy pytanie wschodnie zupełnie załatwionem będzie. Główną zawadą jest rozwiązanie wojska przewyższającego przyznane Mehmedowi 20,000 ludzi. — Do téj wiadomości dodać należy drugą z Kairu o nagłém wkroczeniu egipskiéj dywizyi do Salajeh, ostatniéj stacyi w pustyni i ztamtąd do El Arim, oraz o przybyciu 400 zbiegłych z Gaza tureckich żołnierzy. Nie jest trwale pokojem tchnąca demonstracya. Wielki Szerif w Mecce, rozgniewany ciągłémi nadużyciami zostawionych w Medschas Arnautów, uzbroił Beduinów i wygnał tureckie żołdactwo. Z tem znikł ostatni promyk władzy Sułtana w Arabii. Uważamy, że Szerif jest przyjacielem Mehmeda, chociaż go ten ostatni trzymał w Egipcie trzy lata pod pozorem układu o interesa w Hedschas. Przed

dwoma laty odesłał on go do Mekki i wszystko działo się tam za wspólnem z Mehmedem porozumieniem.

Z gwardyi narodowéj w Kairze wybierają najzdatniejszych ludzi i wcielają do wojska liniowego, który to środek wielkie szemranie między mieszkańcami zrządzić może. Z Kairu wezwano tu dwa pułki i w ogóle całe wojsko gromadzi się w Niższym Egipcie. Uzbrajają Zagazią przy Diamecie. Ztąd wnoszą, że Mehmed z jednéj strony prawiąc Sułtanowi piękne słówka, z drugiéj zbrojno i groźno przeciw niemu występować nie omieszka.

Z Bejrutu smutne mamy wiadomości; cała prowincya jest wzburzona a Gubernatorowie tureccy mocno niespokojni. Oczekują rozkazów z Konstantynopola, lecz środki groźne, na złe wyjść mogą. Druzowie i Maronici połączyli się, a słaba porta nic przeciw nim przedsięwziąć niemoże. Chrześcian, takowy stan rzeczy, mocno przeraża, mianowicie w Damaszku gdzie Gubernator podżega fanatyzm mieszkańców i spiera się często z Konsulami Europejskimi. Zaraza w różnych miejscach Syryi grasuje.

Doniesienie Literackie.

Gdy druk dzieła: *Praktyczny wykład sztuki gorzelniczéj* i t. d. jest już na dokończeniu, mam zaszczyt prosić osób, które podjęły się łaskawie przyjmowania prenumeraty, o nadesłanie listy prenumeratorów, aby odpowiednia liczba exemplarzy dzieła, w miejsca, gdzie prenumerata była złożoną, bez zwłoki przesłaną być mogła.. *Koncewicz Prof. G. Real.*

NOWE NUTY.

Skład muzyczny Ig. Klukowskiego zamierzył wydawać ulubione śpiewy z komedyo-oper grywanych w Teatrze Rozmaitości i inne ulotne z towarzyszeniem fortepianu. Zbiór ten wychodzić będzie pod tytułem: »*Motyl*,« zastąpi on brak dotąd doświadczany tego rodzaju Muzyki. Znajdzie w nim publiczność to wszystko, co najbardziéj miłego i harmonijnego jest znajomem ze sceny; co nie nosząc na sobie cechy Muzyki klasycznéj odznacza się łatwością, lekkością i pięknością. Dotąd wydanem już zostało Nrów 9. Nr. 1szy Dumka Sierżanta z komedyo-opery Biedny Rybak (O jak smutne przeznaczenie); Nr. 2gi Śpiewka z komedyo-opery Trylby (Nieraz matka mi mówiła); Nr. 3ci Sen Izaury z komedyo-opery Szpital warjatów; Nr. 4ty Pastorella z komedyo-opery Mleczna Siostra (Już nocy pomroka gasi dzienny blask); Nr. 5ty Śpiewka Łucyi z komedyo opery Łucya (Ach pójdźcie dziewczęta młode); Nr. 6ty Śpiew z komedyo-opery Biedny Rybak (O jak przykro żyć na świecie, temu co się biednym rodzi); Nr. 7my Śpiewka Łucyi z komedyo-opery Łucya (I cóż cię to zniewala); Nr. 8my Śpiewka Nie (Powiedz luba, powiedz szczerze); Nr. 9ty Śpiew Murzynka (Z rozpiętym żaglem do drogi gotowa); cena pojedyńczego Nru zł. 1.

OBWIESZCZENIE.

Dyrekcya Mennicy Warszawskiéj.

Podaje do powszechnéj wiadomości, iż dnia 16/28 Czerwca r. b. o godzinie 11 przed południem, odbędzie się w Biórze Dyrekcyi licytacya głośna na dostawę do Mennicy oliwy w gatunku lepszym funtów 45, w pośledniejszym funtów 1600 stosownie do warunków, które każdego czasu w Biórze Dyrekcyi mogą być odczytane. Za praetium fisci do licytacyi, naznacza się summa złp. 2,199, a vadium złp. 220 wynosi.

Warszawa d. 28 Maja (9 Czerwca) 1841 r.

p. o. Dyrektora, M. *Biernacki*.

Członkowie Dyrekcyi: *Pusch*, *Żabiński*.

(2 raz) Sekretarz, *Ginett*.

Wielki Teatr. — Dziś 25 raz balet czarodziejski w dwóch aktach, kompozycyi Armanda Vestris, z muzyką PP. Rossini, Paccini i Romani: *Rycerz* i *Wieszczka*; — komedyo-opera w 1 akcie z francuzkiego PP. Mélesville i Leroux, tłómaczona; *Zachód Słońca*.